

Rigsombudsmanden i Grønland

Samtlige ministerier mv.

Dato: 29. december 2006

J.nr.: 323-0001

Indberetning december 2006

Politiske forhold.

Landsstyremedlem Jørgen Wæver Johansen fratræder.

Grønlands Hjemmestyre meddelte den 7. december 2006, at Landsstyremedlem for Boliger, Infrastruktur og Råstoffer Jørgen Wæver Johansen, Siumut agter at fratræde hvervet som landsstyremedlem ved udgangen af januar 2007. Jørgen Wæver Johansen skal tiltræde en stilling som direktør for investeringsselskabet Greenland Venture A/S. Selskabets profil mm. kan ses på selskabets hjemmeside www.sulisa.gl. Jørgen Wæver Johansen har meddelt, at han vil fortsætte sit hverv som medlem af Grønlands Landsting.

Strukturreform i den offentlige sektor.

I forlængelse af min indberetning for november 2006 kan det oplyses, at der i de kommende kommunesammenlægninger i Grønland nu forventes følgende fremtidige billede for den kommunal struktur, med virkning fra 2009:

- "*Nordgrønlands Kommune*", bestående af samtlige nuværende kommuner i Nordvestgrønland, fra Kangaatsiaq i syd til Qaanaaq i nord.
- "*Midtgrønlands Kommune*", bestående af Sisimiut og Maniitsoq kommuner.
- "*Hovedstadskommunen*", bestående af Nuuk, Paamiut og Ivittuut kommuner på Grønlands vestkyst samt Ammassalik og Ittoqqortoormiit kommuner på Grønlands østkyst.
- "*Sydgrønlands Kommune*", bestående af Narsaq, Qaqortoq og Nanortalik kommuner.

Som et element i strukturreformen sker der endvidere en centralisering af skatteforvaltningen i Grønland. Skatteforvaltningen har hidtil hørt ind under kommunerne.

Centraliseringen betyder, at de kommunale skattekontorer bliver nedlagt med udgangen af 2006. Den nye skatteforvaltning under Grønlands Hjemmestyres Skattedirektorat bliver organiseret med hovedkontor i Nuuk og fire regionskontorer placeret i Qaqortoq, Nuuk, Sisimiut og Ilulissat.

Erhverv og Økonomi.

Fortsat faldende ledighed i Grønland.

Grønlands Statistik oplyser i arbejdsmarkedsstatistikken, at ledigheden i Grønland fortsat er faldende, jf. oplysninger i tidligere indberetninger for 2006.

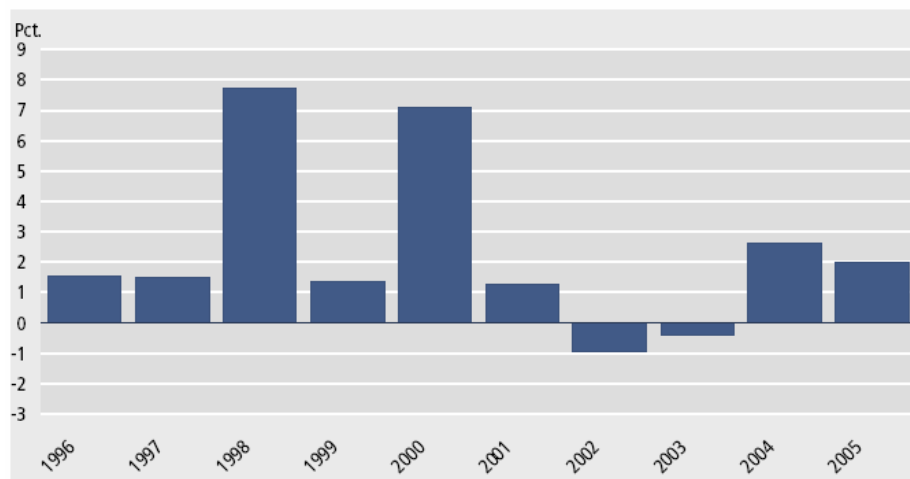
Antallet af ledige i byerne var i gennemsnit pr. måned 1.448 personer i de første ni måneder af 2006, mod 1.694 personer i samme periode i 2005. Det svarer til 5,2 pct. af den potentielle arbejdsstyrke i 3. kvartal 2006, mod 6,2 pct. i 3. kvartal 2005.

Der udarbejdes ikke ledighedsstatistik for Grønlands bygder.

Grønlands nationalregnskab mv. for 2005.

Grønlands Statistik har den 28. december 2006 offentliggjort Grønlands nationalregnskab for 2005 samt en oversigt over Grønlands offentlige finanser for perioden 2001-2005. Publikationerne kan hentes på www.statgreen.gl. I præsentationen af nationalregnskabet anføres det bl.a., at Grønlands BNP i faste priser voksede med 2,0 pct. i 2005. Samlet set har der i de seneste 10 år været økonomisk vækst i Grønland, dog med store udsving, jf. nedenstående oversigt fra publikationen "Nationalregnskab 2005".

Årlig vækstrate i BNP i faste priser

Grønlands Statistik bemærker endvidere til publikationerne bl.a.:

- at væksten i 2005 i høj grad har været drevet af den private sektors udgifter til forbrug og investeringer. Modsat har det offentlige sparet på udgifter til såvel service som investeringer. Det offentlige forbrug i løbende priser faldt således med næsten 2 pct. i forhold til 2004. De offentlige investeringer var stort set uændrede i forhold til året før.
- at opsvinget først og fremmest har givet anledning til fremgang i realindkomsterne hos lønmodtagere, med en stigning på over 2 pct. til følge.

- at der fortsat er tendens til, at den danske stats udgifter i forhold til Grønlands disponible nationalindkomst mindskes, så de i 2005 udgjorde knap 27 pct., hvor tallet i 1979 var godt 40 pct.
- at det økonomiske opsving i 2004 har været stærkere end først antaget. Væksten i 2004 er nu opgjort til 2,6 pct., mod 2,3 pct. ved opgørelsen i publikationen "Grønlands nationalregnskab 2004".

Royal Greenland A/S.

I forlængelse af min indberetning for november måned 2006, omhandlende koncerndirektør Keld Askærs fratreden med udgangen af december måned 2006, kan det oplyses, at bestyrelsen i det hjemmestyreejede selskab Royal Greenland A/S har besluttet at konstituere bestyrelsesformand Paaviaaraq Heilmann som koncerndirektør, indtil en ny koncerndirektør tiltræder.

Som ny bestyrelsesformand er valgt Birgitte Nielsen.

Royal Greenland A/S oplyser den 11. december 2006, at selskabet i regnskabsåret 2005/06 har øget omsætningen med 768 mio. kr., til i alt 5,3 mia. kr. Resultatet af den primære drift blev et overskud på 110 mio. kr., en nedgang på 81 mio. kr. i forhold til året før. Årets resultat før skat blev et overskud på 65 mio. kr., mod 131 mio. sidste år.

Som en kommentar til årets resultat oplyser selskabet, at den reducerede indtjening primært skyldes, at ledelsen har foretaget en gennemgribende tilpasning af produktionskapaciteten på koncernens rejefabrikker. Dette har medført lukning af rejeproduktionerne i Narsaq og Aasiaat. Herudover har Royal Greenland afviklet sine rejeaktiviteter i Norge, hvor selskabet har nedskrevet værdien af 3 rejeproduktionsanlæg. De samlede nedskrivninger på anlægsaktiverne i Grønland og Norge beløber sig til ca. 52 mio. kr. Selskabet har endvidere lukket et forsøg med produktion af fersk fisk i Glyngøre, hvilket belaster regnskabet med et beløb på niveauet 15 mio. kr.

Selskabet kalkulerer med fortsat dårlige markedskonjunkturer for den nordatlantiske rejeproduktion. Alene rejeproduktionen i Grønland har i det forløbne regnskabsår kostet koncernen et tab på over 50 mio. kr.

Koncernens øvrige aktiviteter oplyses at udvikle sig tilfredsstillende.

KNI A/S.

Jf. bl.a. min indberetning for januar 2006 har der i det seneste år været en betydelig debat i det politiske miljø om det hjemmestyreejede selskab KNI A/S. Debatten har især omhandlet selskabets strategi- og investeringsplaner, økonomiske resultater og løsning af besejlingsopgaver.

Selskabets hovedaktivitet er vareforsyning til bygder, yderdistrikter samt et antal mindre byer divisionen *Pilersuisoq*. Desuden varetager KNI A/S forsyning i hele Grønland med olieprodukter i divisionen *PolarOil*, besejling af bygder med passagerer og gods i rederiet

Assartuivik A/S, slagting af lam mm. i selskabet *Neqi A/S* samt produktionsanlæg til fisk mm. i bygder og yderdistrikter i selskabet *Arctic Green Food A/S*.

I regnskabsåret 2005 havde selskabet en omsætning på niveauet 1,9 mia. kr. og en samlet medarbejderstab på niveauet 900 personer.

I forlængelse af oplysninger om et underskud i selskabet i 1. halvår af 2006 på 75 mio. kr. foranledigede landsstyret en ekstraordinær generalforsamling den 4. december 2006, hvor to bestyrelsesmedlemmer blev udskiftet, ud fra et ønske om at tilføre bestyrelsen yderligere kvalifikationer indenfor økonomistyring og strategisk virksomhedsledelse. Landsstyret udtalte til generalforsamlingen bl.a., at den nye bestyrelse bør fokusere på KNI-koncernens kerneaktiviteter og herunder en genvurdering af selskabets rederiaktiviteter og produktionsaktiviteter.

KNI A/S oplyste fra et efterfølgende bestyrelsesmøde bl.a., at man er gået i gang med de instrukser som den ekstraordinære generalforsamling pålagde selskabet, herunder en stillingtagen til, hvorledes selskaberne *Arctic Green Food A/S* og *Assartuivik A/S* bedst kan løse deres opgaver.

Bestyrelsen besluttede samtidig at ophæve ansættelsesforholdet med selskabets koncernchef Gerhard Petersen, som er fratrukket med øjeblikkelig virkning. Indtil der udpeges en ny koncernchef, er Frederik Olsen (direktør for *Assartuivik A/S*) og Lars Møller-Sørensen (økonomichef i KNI A/S) indsat som fungerende direktion.

I forlængelse af bestyrelsesmødet har KNI A/S optaget forhandlinger med et andet hjemmestyreejet selskab *Royal Arctic Line* om overtagelse af rederiet *Assartuivik A/S*'s opgaver samt drøftelser med *Royal Greenland A/S* om den videre drift i af aktiviteterne i *Arctic Green Food A/S*.

Privatisering i Greenland Resources A/S.

Internetavisen www.sermitsiaq.gl oplyste den 18. december 2006, at det hjemmestyreejede selskab *Greenland Resources A/S* har besluttet at sælge selskabets logistik- og konsulentaktiviteter i Grønland til samtlige medarbejdere, sammen med *Greenland Venture A/S* og *RC Entreprenørservice A/S*. De nye ejere overtager pr. 1. januar 2007 navnet *Greenland Resources A/S* og alle selskabets aktiviteter, bortset fra selskabets ejendomme og aktieandele i *Greenland Contractors I/S*, som på kontrakt med US Air Force varetager civile opgaver på Pituffik/Thule Air Base.

Investorerne overtager ikke *Greenland Resources'* bygherrerådgivningsafdeling i København, som nedlægges når opførelsen af et vandkraftværk ved Qorlortorsuaq i Sydgrønland er færdiggjort.

Fiskeri og Fangst.

Kvoter for fiskeri i 2007.

Landsstyret har den 28. december 2006 fastsat kvoter for fiskeri i grønlandske farvande for 2007. De 3 vigtigste arter er rejer, hellefisk og krabber. Fiskeri efter disse arter er grundlag for 90 pct. af eksportværdien af fiskeri i grønlandske farvande.

Der er for rejer, hellefisk og krabber fastsat følgende samlede tilladte fastmængder (TAC):

Rejer.

TAC for rejer ved Vestgrønland er fastsat til 134.000 tons. Denne fordeles med 74.100 tons til det havgående rejefiskeri og 55.900 tons til det kystnære rejefiskeri samt 4.000 tons til EU i henhold til fiskeriaftalen med EU.

TAC for rejer ved Østgrønland er fastsat til 12.400 tons. Denne fordeles med 5.400 tons til det grønlandske havgående rejefiskeri og 7.000 tons til EU.

Grønlands Naturinstitut Pinngortitaleriffik oplyser, at den biologiske rådgivning for fiskeri efter rejer i 2007 ved Vest- og Østgrønland er uændret i forhold til rådgivningen for 2006, dvs. henholdsvis 130.000 tons og 12.400 tons.

Hellefisk, kystnært.

Som noget nyt har landsstyret besluttet at fastsætte en kvote på det kystnære fiskeri efter hellefisk i 2007, gældende fra 1. marts 2007.

Det kystnære fiskeri efter hellefisk er hovedsageligt koncentreret omkring Upernavik, Uummannaq og Disko Bugten. Der foreligger en biologisk rådgivning for Uummannaq og Disko Bugten, men ikke for Upernavik. Rådgivningen for Uummannaq er højest 5.000 tons hellefisk. Med hensyn til Disko Bugten er anbefalingen, at fangsten ikke stiger. I Disko Bugten er der taget udgangspunkt i et gennemsnit af fangsterne for 2003, 2004 og 2005 til fastsættelsen af TAC. TAC-fastsættelsen i 2007 er følgende:

Forvaltningsområde:	tons
Disko Bugt	12.500
Uummannaq	5.000
Upernavik	5.000
Øvrige Grønland	Frit fiskeri

Krabber.

Den samlede TAC for krabber i 2007 ved Vestgrønland bliver 4.580 tons. I 2006 var kvoten på 4.440 tons, hvoraf der pr. 17. december 2006 var opfisket 3.266 tons. I 2007 tildeles EU 500 tons krabber udenskærs.

Grønlands Naturinstitut Pinngortitaleriffik oplyser, at den biologiske rådgivning for fiskeri efter krabber i 2007 ved Vestgrønland anbefaler uændrede fangstniveauer i forhold til 2006. Det vurderes, at de nedadgående tendenser i bestanden er standset. Der er dog ikke udsigt til, at bestanden vil forbedres på kort sigt.

Indhandling af sælskind.

Grønlands Statistik oplyser i publikationen "Fiskeri og fangst 2005", at indhandlingen af sælskind er steget markant i forhold til året før. Således blev der i 2005 indhandlet 118.468 sælskind, hvilket svarer til en stigning på 42,5 pct. Den samlede indhandlingsværdi for sælskind kunne dog ikke følge udviklingen i antallet, da denne kun er steget med 26,1 pct. i samme periode.

Den kraftige stigningen skyldes hovedsagligt, at indhandlingen af skind fra grønlandssæl, der udgør 53,6 pct. af det samlede antal, er steget med 73,0 pct. Antallet af indhandlede netsider/ringsæler, der udgør 42,8 pct. af det samlede antal, er også steget markant med 24,5 pct.

Indhandling af sælskind, 2002-2005

	2002	2003*	2004*	2005*	2002	2003*	2004*	2005*
	Stk.				1.000 kr.			
I alt	61.089	75.309	83.121	118.468	21.200	21.783	24.342	30.706
Blue Back ¹	1.947	4.113	4.588	2.735	625	1.082	1.316	731
Buksesæl ²	1	-	868	1.334	0	-	130	203
Grønlandssæl	21.374	30.608	36.738	63.552	6.003	7.803	10.186	15.821
Klapmyds	8	9	128	94	2	2	19	14
Netside (Ringsæl)	37.747	40.564	40.746	50.724	14.565	12.891	12.675	13.929
Remmesæl	-	-	-	-	-	-	-	-
Spættet sæl ³	12	15	53	29	5	5	15	8

Anm. Som følge af afrunding kan summen af tallene i tabellen afvige fra totalen. ¹ Blue Back er betegnelsen for en ung klapmyds. ² Buksesæl er betegnelsen for en voksen grønlandssæl (over 4 år), også kaldt sortside. ³ Spættet sæl bliver også kaldt spraglet sæl eller fjordsæl. Se også tabel 10 for opdeling mellem byer og bygder.

Kvoter for fangst af hvalros og isbjørn.

På baggrund af Grønlands Hjemmestyres bekendtgørelser om beskyttelse og fangst af henholdsvis hvalros og isbjørn, har landsstyret den 19. december 2006 meddelt, at der er fastsat kvoter for fangst af hvalros og isbjørn for kvoteårene 2007 til og med 2009.

Hvalros

De samlede kvoter er fastsat til 200 i 2007, 175 i 2008 samt 155 i 2009, fordelt på bestandsniveau jf. nedenstående oversigt:

Bestand	2007	2008	2009	Biologisk rådgivning
Nordvest	90	80	75	20-75
Vest	80	65	50	13-50
Øst	30	30	30	30
i alt	200	175	155	63-155

Isbjørn

De samlede kvoter er fastsat til 139 i 2007, 135 i 2008 samt 130 i 2009, fordelt på bestandsniveau jf. nedenstående oversigt:

Bestand	2007	2008	2009	Biologisk rådgivning*
Kane Bassin (Qaanaaq minus Savissivik)	10	8	6	7
Baffin Bugt (Vest inkl. Savissivik)	73	71	68	92
Davis Stræde (Vest)	2	2	2	53
Østgrønland (Øst og Syd)	54	54	54	-
I alt	139	135	130	

*Den biologiske rådgivning angiver den samlede tilladte fangst for Grønland og Canada.

Landsstyret oplyser, at baggrunden for fastsættelse af flerårige kvoter bl.a. er at dette vil mindske den administrative byrde i forvaltningen, ligesom fangerne gives mulighed for at kende det potentielle udbytte de nærmeste år. Kvotefastsættelsen oplyses at være sket under hensyntagen til internationale aftaler, biologisk rådgivning, brugerviden samt efter høring af Fangstrådet.

Mineralske råstoffer.

Udbudsrunde for kulbrinteefterforskning ved Vestgrønland.

I min indberetning for juni-juli måneder 2006 omtalte jeg en ny udbudsrunde for kulbrinteefterforskning ved Vestgrønland. Udbudsrunderen udløb den 15. december 2006, hvor Grønlands Hjemmestyre har offentliggjort følgende resultat af udbudsrunderen:

Råstofdirektoratet har modtaget 6 ansøgninger om licensblokke, dvs. olieefterforskningsområder i farvandet ud for området ved øen Qeqertarsuaq/Disko og halvøen Nuussuaq i Vestgrønland, fra olieselskaberne *Exxon*, *Chevron*, *Husky* og *DONG*. Et kort over udbudsområdet kan ses i min indberetning for juni-juli 2006.

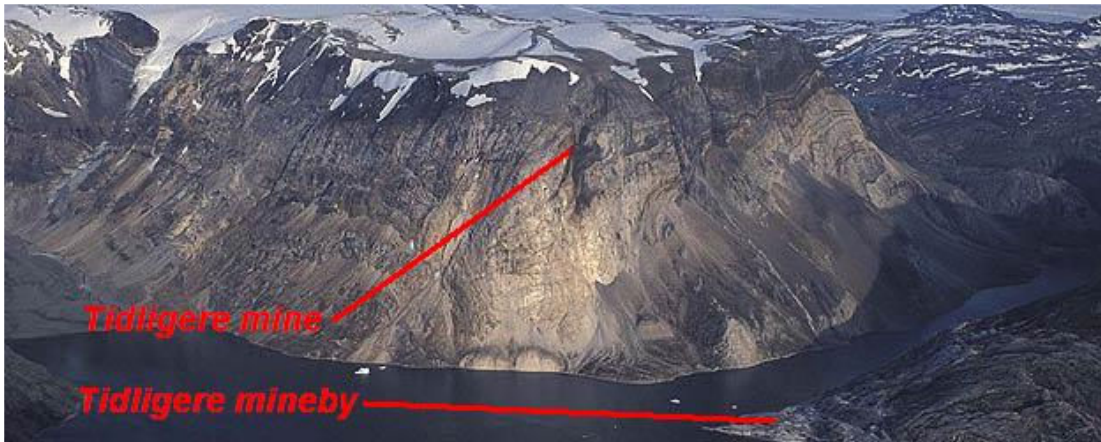
Den samlede værdi af olieselskabernes efterforskningsprogrammer i den grønlandske undergrund vurderes til at udgøre et milliardbeløb over de næste 10 år.

På baggrund af de indkomne ansøgninger skal Råstofdirektoratet forhandle med olieselskaberne. Resultatet af disse forhandlingerne vil blive forelagt til politisk behandling inden for de næste måneder, således at de nye tilladelser kan underskrives i løbet af marts 2007. I overensstemmelse med de politiske vedtagne vilkår, igangsættes udbudsrunderens 2. fase den 1. august 2007. Sidste frist for aflevering af ansøgninger for de sidste blokke vil være den 1. februar 2008.

Yderligere detaljerede oplysninger vil kunne ses på Grønlands Hjemmestyres hjemmeside http://www.nanoq.gl/Groenlands_Landsstyre/Raastofdirektoratet/Nyheder/2006_Udbudsrunder_olie.aspx samt på Råstofdirektoratets hjemmeside www.bmp.gl.

Hårde mineraler.

Selskabet Angus & Ross, som har en efterforskningsstilladelse i området ved den tidligere bly- og zinkmine "Den sorte engel" ved Maarmorilik i Vestgrønland, oplyste den 6. december 2006, at man overvejer forskellige modeller for en genåbning af minen. Baggrunden herfor angives at være resultaterne af efterforskningen, som dokumenterer betydelige mængder ubrudt malm af tilfredsstillende lødighed, sammenholdt med de generelt høje mineralpriser på verdensmarkedet.

Billede fra www.angusandross.com

Mineraljagten "Ujarassiorit".

Grønlands Hjemmestyre afvikler hvert år en mineraljagt "Ujarassiorit" for amatørgeologer, hvor alle borgere gratis kan indsende prøver på sten og mineraler. Prøverne bliver bedømt og de mest interessante prøver bliver analyseret for mineralindholdet. De bedste prøver bliver præmieret af Råstofdirektoratet og Grønlandsbankens Erhvervsfond, med en samlet præmiesum på 120.000 kr. efter skat.

Den 19. december 2006 meddelte Råstofdirektoratet, at der i 2006 er indsendt i alt 1292 stenprøver, hvilket er det næststørste antal siden Ujarassiorit startede i 1989. Ud af de 1292 stenprøver er 293 prøver sendt til analyse.

En stenprøve fra Nanortalik med høje værdier af kobber, niob, bly og zink udløste en 1. præmie på 55.000 kr.

Andet.

Lærermangel i Grønland.

Grønlands Hjemmestyre meddelte den 21. december 2006, at landsstyret og de grønlandske kommuners landsforening KANUKOKA har besluttet at bede en række institutioner om at komme med en handlingsplan for, hvorledes lærermangelen kan afhjælpes. Sammen med handlingsplanen skal der laves en tilbundsgående undersøgelse af behovet for lærere i de fleste folkeskoler langs kysten.

I undersøgelsen skal det yderligere vurderes, om der er muligheder for efteruddannelse af timelærere, så de kan opgraderes til uddannede folkeskolelærere.

Baggrunden for undersøgelsen er mangel på omkring 400 uddannede folkeskolelærere i Grønland. Landsstyret og KANUKOKA vurderer, at det nu er på høje tid, at der gøres noget ekstraordinært ved situationen, da den er meget alvorlig.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller